

Artis – pes vítací

Máte doma pejska a přemýšlíte, zda by vás v nouzi dokázal ochránit? Artis byl pes vítací, milý a mazlivý. Ačkoliv měl lidi rád, dokázal odhalit možné nebezpečí a také zasáhnout.

Když se naplnil čas a rychlostí šinkansenu se blížil odchod do důchodu, v zásadě jsme s manželkou měli ujasněný program. Ten hlavní byl trávení převážné části roku na chalupě. Naše chalupa se nachází na okraji malé vesnice, sousedé sice jsou, ale chodí do práce a tak podobně. Když zaznívala doporučení na pořízení psa, začali jsme na to slyšet. Zaprvé jsme si koupili knihu o psech, abychom byli trochu v obraze. Zúčastnili jsme se asi dvou výstav psů a koukali. Ujednocovali jsme se, jak ten náš miláček má vypadat. Něco malého, kapesního ne, nic velkého taky ne. Důvody byly jasné. Chceme psa na chalupu. A tak zvítězilo plemeno chodský pes. Je to národní plemeno někdy z 13. století, kdy tyto psi pomáhali Chodům střežit hranice, pást dobytek

a podobně. O jeho regeneraci se v polovině 80. let zasloužil Jan Findejs. Do povědomí širší veřejnosti však pronikl již dříve v malbách Mikoláše Alše či znaku českých skautů.

Vybral si nás víceméně sám

Nedaleko od nás inzerovala jedna chovatelka štěňata. Shodou okolností vrhnutá v den mých narozenin, jenom se značným věkovým rozdílem. Vypravili jsme se tedy k ní. Vybírali jsme z osmi malých štěňátek. Manželka vždy štěně vzala do náruče a pohládila. Prvá, fenka, byla netečná, druhé štěně se drápalo pryč z její náruče. Třetí se přitulilo, olízlo si paníčku a manželka, aniž by čekala na můj souhlas, řekla, že toho bereme. A tak se Artisek dostal k nám do rodiny.



Artis Dar minulosti

Artis splňoval všechny naše požadavky. Nebyl velký, v kohoutku padesát centimetrů, byl učenlivý, ovladatelný, sebevědomý, zkrátka takový, jakého jsme si přáli do naší rodiny.

Artisek vyrostl v krásně vybarveného chodáka, jeho dlouhá černá srst byla sladěna se zlatožlutými znaky. Když jsem s ním šel na procházku, většina žen na něj se zájmem pohlédla a ty hovornější dokonce i vyslovily „já, ten je krásný“. Na což jsem pobaveně položil otázku „Kdo?“ a sledoval jsem odpověď. Ty s proříznutější pusou obvykle odpoví-



Bonitace v Braníku v roce 2001, posuzoval Jan Findejs



Artis se loučí se svoji mámou Brixou

daly: „No ten Váš fešák přece. Nebo Vy? Snad před padesáti lety.“

Byl to pes suverén a mazel

Artisek měl v sobě vybudovaný zvláštní přístup ke stejné zvířecí sortě. Velkým a zlobivým psům se vyhýbal nebo je přehlížel, ty s kterými se chtěl kamarádit, bylo málo. Jednou za ním přijela na námluvy slečna. Laškovali, honili se a Artisek jí ukazoval svůj „rajon“ a také svoji misku plnou žrádla, kterou mu slečna vyluxovala za jeho spokojeného přihlížení. Sžili jsme se s Artiskem a on s námi. Svůj rajon si ohlídal a to dost hlasitě, ale když přišla návštěva, byli naši přátelé také jeho. A když ho návštěva pochválila, začal od ní vyžadovat pozornost. Pomalu by si, kdyby uměl mluvit, řekl i o pamlskech. Začali jsme tušit problém, pro který jsme si jej pořídili. Nechávat ho přes noc venku? Pěknou dvoupokojovou boudu přehlížel a její vybavení, molitanovou matraci, dokázal roztrhat na kousičky. Nejraději to předváděl, když jsme byli někde nablízku. Začal spávat u dveří do domu a jakmile tam uslyšel zvuky, začal se domáhat vstupu. A tak milý Artisek putoval do kuchyně, kde jsme mu pořídili kutloch. Byli jsme všichni spokojeni. My víc, protože odpadla obava, že jej v noci někdo zlikviduje.

Svou rodinu miloval a pečlivě ji střežil

Jedno nedělní květnové ráno, něco mezi pátou a šestou hodinou, začal být Artis za dveřmi do kuchyně značně neklidný. Poletoval po kuchyni, škrábal na dveře do naší ložnice a velice štěkal. Artis byl čistotný, usoudil jsem, že to bude nějaká příhoda,

kteřá ho žene ven. Otevřel jsem mu všechny dveře a rozespálý jsem se více méně ze zvyku za ním šel podívat. Před průčelím domu na dvoře máme velký rozložitý ořech. Artis se před ním zastavil a štěkal dál a nahoru. Tak jsem se za ním vypravil. Říkal jsem si, že to bude sousedova kočka (někdy se k nám zatoulala i veverka), tak se jdu podívat. A ono to byl chlapisko a ve větvích. „Co tam děláš?“ zařval jsem. Odpověděl: „Já, my hledáme Míru Janečka“. Ten tady nebydlí. Artis slyšící můj rozhorlený hlas dále zuřivě poštěkával. Načež se odněkud ozvalo: „Hele Zdeno, ten Janeček tady nebydlí“. Se mnou to cuklo, již jsem byl úplně

probuzen. „Ty máš kolegu? A kde?“ Ukázal mi za zed' na silnici. A sakra, má komplice! Zabouchal jsem na okno, ani jsem nemusel na manželku volat, ta všechno pozorovala za oknem. „Zavolej policajty, že jsme přepadeni.“ Než jsem to dořekl, dole někdo nastartoval auto a zařval směrem do naší zahrádky „Tak to si vyžer sám“ a odjel do vsi. Já stačil poznat jen barvu a snad typ auta. „Pane, pusťte mě dolů, já jsem Vám nic neukradl,“ říkal chlap ve větvích. „Nepustím, vid' Artísku“. Ten jako kdyby tomu rozuměl, štěkal, skákal na strom. Jen já jsem tomu rozuměl, že to dělá pro mne. Tomu ve větvích však naháněl strach. Naše představení netrvalo dlouho a od vedlejší vesnice se přičítalo auto policajtů se zapnutým majákem. Šel jsem jim naproti, mezitím již vyšla ven i manželka s vodičkem, které připnula Artisovi. Po seznámení se policisté ptali, jak jsem ho na ten strom dostal, já spíše odpověděl, proč neslezi z ořechu. A závěr byl prozaický. Podezřelého si odvezli, já se k nim na služebnu dostavil k podepsání protokolu a dozvěděl se, že opravdu hledali nějakého Míru, a ten jim to dosvědčil. Měli s ním jet na melouch. A tak nás Artisek přesvědčil,

že si svůj rajon uhlídá. Samozřejmě, že odměna ho neminula. Artis zestárl, dosáhl na věk necelých třinácti let a začal odcházet.

Když přišla jeho poslední chvilka, manželka byla u něj a hladila ho. Naposledy jí olízl ruku a odešel.

Když přišla návštěva, byli naši přátelé také jeho

Text a foto: Augustin Hrdina



Svůj rajon si uměl ohlídat